

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 352/2023-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Prima banka Slovensko, a. s.**, Hodžova 11, Žilina, IČO 31 575 951, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 2C/285/2014-154 z 21. marca 2023 takto

rozhodol:

1. Uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 2C/285/2014-154 z 21. marca 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 2C/285/2014-154 z 21. marca 2023 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Sťažovateľke **priznáva** náhradu trov právneho zastúpenia **796,28 eur**, ktorú **je** Okresný súd Žilina **povinný** zaplatiť právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2C/285/2014-154 z 21. marca 2023. Požaduje ďalej, aby bolo uznesenie okresného súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa napokon náhrady trov konania od okresného súdu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:
3. Žalobca [REDACTED] (ďalej len „žalobca“), zastúpený Asociáciou bankových klientov (ďalej len „zástupca“), sa proti sťažovateľke ako žalovanej domáhal žalobou z 9. septembra 2014 určenia existencie porušenia práv spotrebiteľa a uloženia povinnosti upustiť od porušovania práv spotrebiteľa.
4. Zo zápisnice o pojednávaní okresného súdu sp. zn. 2C/285/2014 z 5. marca 2018 vyplýva, že na začiatku pojednávania bol prítomný len právny zástupca sťažovateľky, žalobca a jeho právny zástupca prítomní neboli. Podľa konštatovania okresného súdu predvolania boli zasielané právnomu zástupcovi žalobcu, ktorý ale na uvedenej adrese nie je známy. Okresný súd túto skutočnosť vyhodnotil s tým, že predvolanie považuje za doručené vzhľadom na výpis z Registra organizácií, pričom zároveň bolo vyhlásené uznesenie, podľa ktorého sa bude pojednávať v neprítomnosti žalobcu. V ďalšom právny zástupca sťažovateľky (totožný s jej právnym zástupcom v konaní vedenom ústavným súdom) predniesol obranu sťažovateľky proti podanej žalobe s tým, že považuje žalobu v celom rozsahu za nedôvodnú, pričom uplatňované nároky sú neurčité. Potom okresný súd pristúpil k čítaniu listinných dôkazov a vydal uznesenie, ktorým vyhlásil dokazovanie za skončené. Okresný súd napokon vyhlásil rozsudok, ktorým bola žaloba v plnom rozsahu zamietnutá, sťažovateľke bola priznaná náhrada trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov bude rozhodnuté osobitným uznesením po právoplatnosti rozsudku.
5. Z písomného vyhotovenia rozsudku okresného súdu č. k. 2C/285/2014-92 z 5. marca 2018 predovšetkým vyplýva, že na základe opatrenia predsedu okresného súdu o zmene rozvrhu práce sp. zn. 1SprR/574/2018 namiesto zákonného sudcu JUDr. Jána Rybárika písomné vyhotovenie rozsudku vypracovala a podpísala sudkyňa JUDr. Marcela Dolníková Žabková.
- 5.1. Podľa konštatovania okresného súdu z Registra organizácií je preukázané, že právny zástupca žalobcu sídli v Martine na ulici M. R. Štefánika 12. Na túto adresu bolo predvolanie zaslané, a to dvakrát, 6. decembra a 7. decembra 2017. Žalobca sa však napriek tomu pojednávania nezúčastnil. Okresný súd považoval zásielky za doručené, a to už aj vzhľadom na ustanovenie § 110 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého ak má strana zástupcu so splnomocnením na celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.
- 5.2. Okresný súd rozhodoval rozsudkom pre zmeškanie podľa § 278 v spojení s § 137 písm. a) CSP. Tieto ustanovenia umožňujú na návrh žalovaného vydať rozsudok pre zmeškanie, ktorým sa žaloba zamietne, ak sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, a ak žalobca svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlnil. O uvedených skutočnostiach bol žalobca riadne poučený, o čom svedčí doručka z 31. októbra 2017. Žalobca svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlnil.
- 5.3. Podľa poučenia uvedeného na záver písomného vyhotovenia rozsudku okresného súdu proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na okresnom súde. V ďalšom sú v texte poučenia citované ustanovenia § 125 ods. 1 a 2, § 363, § 364, § 365 ods. 2 a 3, ako aj § 366 CSP.
6. Žalobca, zastúpený právnym zástupcom, podaním z 27. mája 2019 adresovaným okresnému súdu označeným ako „*Sťažnosť proti uzneseniu č. k. 2C/285/2014-120 zo dňa 06.05.2019 spoločne*“

s návrhom na zrušenie rozhodnutia č. k. 2C/285/2014-92 zo dňa 05.03.2018 a návrh na pokračovanie v konaní“ doručeným okresnému súdu 29. mája 2019 uviedol, že rozsudok okresného súdu č. k. 2C/285/2014-92 z 5. marca 2018 považuje za ničotný (nulitný), keďže vzhľadom na ustanovenie § 299 ods. 1 CSP ustanovenia o rozsudku pre zmeškanie sa nepoužijú, ak by mal byť tento rozsudok v neprospech spotrebiteľa.

6.1. Žalobca sa o predvolaní na pojednávanie a o rozsudku pre zmeškanie z 5. marca 2018 dozvedel až 22. mája 2019 na základe študovania spisu, teda v čase, keď už rozsudok pre zmeškanie bol právoplatný a vykonateľný. Podľa § 281 CSP môže žalobca podať do 15 dní, od kedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel, návrh na zrušenie takéhoto rozsudku.

6.2. Žalobca ďalej uviedol, že okresný súd ho sankcionoval ako spotrebiteľa za neúčast' na hlavnom pojednávaní vydaním rozsudku pre jeho zmeškanie, hoci ide o dlhotrvajúci spor, a to bez toho, aby sa vysporiadal s dôkazmi v jeho prospech. Žalobca ako spotrebiteľ patrí do kategórie subjektov disponujúcich komparatívnou nevýhodou, ktorú je všeobecný súd povinný vyvážiť. Napriek tomu došlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie žalobcu – spotrebiteľa, a tým k popretiu základného princípu ochrany slabšej strany.

6.3. Poukázal ďalej na to, že uznesením okresného súdu č. k. 2C/285/2014-120 zo 6. mája 2019 bolo rozhodnuté o jeho povinnosti nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 578,64 eur. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť s tým, že toto uznesenie nemá právny základ, pretože rozsudok pre zmeškanie, ktorým bola sťažovateľke priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100 %, je paaktom.

6.4. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby bol rozsudok č. k. 2C/285/2014-92 z 5. marca 2018 zrušený a v konaní sa pokračovalo nariadením pojednávania a vykonaním dokazovania.

6.5. Žalobca napokon konštatoval, že poučenie o opravnom prostriedku uvedené v rozsudku okresného súdu pre zmeškanie je nesprávne, keďže nehovorí o možnosti podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie („kontumačného rozsudku“).

7. Z uznesenia okresného súdu č. k. 2C/285/2014-154 z 21. marca 2023 vyplýva, že ním bol zrušený rozsudok okresného súdu č. k. 2C/285/2014-92 z 13. februára 2019 (správne má byť 5. marca 2018, pozn.).

7.1. Podľa názoru okresného súdu v danom prípade bolo predmetom žaloby vo výrokoch pod 1, 3 a 4 určenie právnej skutočnosti, z čoho vyplýva, že pre vydanie rozsudku pre zmeškanie absentuje hneď prvá základná podmienka, teda že ide výlučne o žalobu na plnenie. V zmysle § 299 ods. 1 CSP ustanovenia o rozsudku pre zmeškanie sa nepoužijú, ak by mal byť tento rozsudok vydaný v neprospech spotrebiteľa. Nie je pritom rozhodné, či ide o spotrebiteľa v postavení žalobcu alebo žalovaného.

7.2. V nadväznosti na vydanie rozsudku pre zmeškanie v situácii, keď Civilný sporový poriadok vydanie rozsudku pre zmeškanie neumožňoval, ako aj v nadväznosti na to, že Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitnú právnu úpravu zrušenia rozsudku pre zmeškanie, pokiaľ bolo vydané bez opory v zákone, resp. v rozpore so zákonom, bolo potrebné primerane aplikovať čl. 4 ods. 2 základných zásad s prihliadnutím na čl. 2 ods. 1, ako aj na § 281 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený

rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Preto treba konštatovať, že sú dané dôvody na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

7.3. V uvedenej súvislosti okresný súd konštatuje, že rozsudok pre zmeškanie okresného súdu č. k. 2C/285/2014-92 z 13. februára 2019 (správne má byť z 5. marca 2018, pozn.) obsahoval nesprávne poučenie (zrejme o opravnom prostriedku, pozn.).

7.4. Vo vzťahu k splneniu lehoty na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo strany žalobcu okresný súd konštatoval, že jeho právnomu zástupcovi bolo uznesenie o výške náhrady trov konania doručené 10. mája 2019, avšak toto uznesenie obsahovalo len informáciu o vydaní rozsudku, nie teda o vydaní rozsudku pre zmeškanie. O tom, že v konaní bol vydaný rozsudok pre zmeškanie, sa žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu dozvedel až 22. mája 2019 pri štúdiu spisu, pričom následne 27. mája 2019 bol okresnému súdu doručený návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bol podaný včas.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Podľa sťažovateľky okresný súd porušil označené práva sťažovateľky jednak tým, že po vyhlásení štandardného rozsudku v rámci písomného vyhotovenia ho svojvoľne kvalifikoval ako rozsudok pre zmeškanie, aj keď na vydanie takéhoto rozsudku neboli splnené zákonné podmienky podľa § 278 CSP a rozsudok nebol vyhlásený ako rozsudok pre zmeškanie, ale tiež tým, že rozhodol o zrušení rozsudku pre zmeškanie v rozpore s § 281 CSP.

9. Sťažovateľka poukazuje na to, že žalobca sa síce na pojednávanie, na ktoré bol riadne a včas predvolaný, nedostavil a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, avšak rozsudok pre zmeškanie nebol procesne prípustný. Predmetom sporu nebol iba nárok na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP, ale aj nárok na určenie skutočností, ktorými vraj sťažovateľka porušila práva žalobcu ako spotrebiteľa [teda nárok podľa § 137 písm. d) CSP]. Okrem toho išlo aj o spotrebiteľský spor, pri ktorom platí ustanovenie § 299 ods. 1 CSP. Vydanie rozsudku pre zmeškanie navyše sťažovateľka ani nenavrhol (§ 278 *a contrario* CSP). Aj zo zápisnice o pojednávaní z 5. marca 2018 je zrejmé, že okresný súd štandardne pojednával v neprítomnosti žalobcu a žalobu zamietol. Skutočnosť, že sudkyňa, ktorá rozsudok vypracovala, ho čiastočne zmätočne odôvodnila ako rozsudok pre zmeškanie, na veci nič nemení. Rozsudok nebol rozsudkom pre zmeškanie a nemožno ho napadnúť osobitným opravným prostriedkom určeným výhradne pre toto rozhodnutie.

10. Podľa záznamov v elektronickom súdnom spise bol rozsudok zasielaný právnomu zástupcovi žalobcu už 19. novembra 2018 (§ 110 ods. 1 CSP). Ak nebolo možné zásielku doručiť, platí fikcia podľa § 111 ods. 3 CSP, pričom zásielka sa mala považovať za doručenú najneskôr vrátením okresnému súdu, t. j. koncom roka 2018 (v elektronickom súdnom spise sa záznam o dátume vrátenia zásielky okresnému súdu nenachádza). Pokiaľ právny zástupca žalobcu zaslal okresnému súdu návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie až 27. mája 2019, ide o oneskorený návrh.

11. Podľa § 281 ods. 2 CSP možno podať návrh na zrušenie kontumačného rozsudku iba v lehote 15 dní, od kedy sa strana o jeho vydaní dozvedela. Objektívne však bol rozsudok žalobcovi doručený už koncom roka 2018. To, že sa žalobca o rozsudku pre zmeškanie dozvedel údajne až

22. mája 2019 v rámci „*štúdia spisu*“, nevyplýva zo žiadneho ním predloženého dôkazu. Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie pritom neodôvodnil žiadnym ospravedlniteľným dôvodom, v ktorom by vysvetlil, prečo sa (napriek opätovnému predvolaniu) pojednávania nezúčastnil. Z uvedeného dôvodu neboli na zrušenie kontumačného rozsudku splnené zákonné podmienky. Okresný súd pritom vôbec nezohľadnil, že svojím uznesením nezrušil rozsudok pre zmeškanie, ale štandardný rozsudok, ktorý takýmto spôsobom vôbec nie je možné zrušiť.

12. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľka považuje postup a uznesenie okresného súdu za arbitrárne a právne neudržateľné. Spor mal byť právoplatne skončený už koncom roka 2018. Namiesto toho na 21. júl 2023 je nariadené pojednávanie, hoci v zákonnej lehote nebolo proti rozsudku okresného súdu podané odvolanie, ale ani návrh na jeho zrušenie ako rozsudku pre zmeškanie, na ktoré by sa mohlo prihliadnuť. Uznesenie je navyše založené na nepreukázanom tvrdení o „*oboznámení sa*“ žalobcu s rozhodnutím viac ako 5 mesiacov po jeho doručení bez predloženia dôkazov o tejto skutočnosti a bez relevantného dôvodu na zrušenie rozsudku.

III.

Vyjadrenia žalobcu a okresného súdu a replika sťažovateľky

13. Z vyjadrenia žalobcu ako zúčastnenej osoby v konaní z 26. júla 2023 doručeného ústavnému súdu 27. júla 2023 predovšetkým vyplýva, že mu nebolo doručené uznesenie okresného súdu sp. zn. 2C/285/2014 z 21. marca 2023 o zrušení rozsudku pre zmeškanie. Nevedel ani o nariadení pojednávania na 21. júl 2023. Z výpisu z Registra združení je zrejme, že jeho zástupca v konaní nemá zvolený štatutárny orgán, a teda ani nemá prostredníctvom koho konať. Nie je mu známe, na akú adresu doručoval okresný súd písomnosti, a prečo uznesenie z 21. marca 2023 nedoručoval priamo jemu, keď jeho právny zástupca nemá zvoleného štatutára.

13.1. Žalobca sa s bývalým štatutárom právneho zástupcu spojil a získal od neho návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie napriek tomu, že jeho predvolanie, ako aj predvolanie jeho právneho zástupcu sa malo uskutočniť aj mailom (keďže predvolania zasielané poštou sa vracali). Okrem toho rozsudok pre zmeškanie bol vydaný napriek tomu, že žalobca mal v konaní postavenie spotrebiteľa. Pritom tak rozhodol napriek absencii návrhu sťažovateľky na takúto formu rozhodnutia.

13.2. Sťažovateľka v konaní namietala neurčitost' jedného z petitov, avšak okresný súd žalobcu, ale ani jeho právneho zástupcu nevyzval na doplnenie žaloby alebo odstránenie nedostatkov. Po vecnej stránke nebol daný dôvod na zamietnutie žaloby ani štandardným rozsudkom, ale ani rozsudkom pre zmeškanie.

13.3. Uznesením okresného súdu o zrušení rozsudku pre zmeškanie došlo k pokusu o nápravu nezákonného postupu, v rámci ktorého napriek zákonom výslovne vylúčenému použitiu ustanovení o rozsudku pre zmeškanie v spotrebiteľskom spore došlo k vydaniu takéhoto rozsudku. Vytvorila sa tým možnosť, aby strany konania mohli naplno uplatniť svoje argumenty a dôkazné prostriedky, čo zjavne sťažovateľke nevyhovuje zrejme aj z dôvodu, že si je vedomá svojho protiprávneho konania a neplatnosti napádaných dojednaní úverovej zmluvy vrátane jej obohatenia sa na úkor žalobcu.

13.4. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 2C/285/2014 musí byť zrejmé, kedy nahliadol právny zástupca žalobcu do spisu a zistil, že došlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie. Podľa informácií žalobcu sa tak stalo 22. mája 2019. Žalobca je toho názoru, že jeho právny zástupca podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie obratom potom, keď sa o ňom dozvedel. Dôkaz v podobe úradného záznamu o nahliadnutí do spisu právnym zástupcom žalobcu musí byť obsahom súdneho spisu.

13.5. Z obsahu rozsudku pre zmeškanie jednoznačne vyplýva, že sa rozhodlo takouto formou rozsudku. Podstatná časť rozsudku pojednáva o tom, že boli splnené všetky podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, hoci v skutočnosti neboli splnené. Rozsudok neobsahuje žiadne vecné odôvodnenie a vysporiadanie sa s rozsiahlou argumentáciou žalobcu a ním predloženými dôkazmi. Ak by ústavný súd vyhodnotil tento rozsudok v tom zmysle, že nejde o rozsudok pre zmeškanie, aj tak by platilo, že vykazuje natoľko závažné nedostatky odôvodnenia, že jeho akceptácia ako relevantného aktu by znamenala hrubé porušenie práva žalobcu na spravodlivé konanie a riadne odôvodnenie rozhodnutia. Zo súdneho spisu vyplýva aj to, že rozsudok pre zmeškanie bol právnemu zástupcovi žalobcu doručovaný nie na v tom čase zapísanú adresu v Martine na ul. M. R. Štefánika 12, ale na starú adresu v Košiciach na Krosnianskej 789/75. Takéto doručenie nemožno považovať za účinné. Túto skutočnosť je potrebné zohľadniť najmä v súvislosti so skúmaním včasnosti podania návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ale aj v súvislosti s posúdením zákonnosti celého súdneho konania vedeného pod sp. zn. 2C/285/2014.

13.6. Okresný súd zjavne nekonal vo veci žalobcu zákonne tak, aby mu zabezpečil spravodlivý súdny proces. Chybu sa pokúsil napraviť zrušením nezákonného aktu, čo však sťažovateľka napadla. Práve neumožnením opätovne prejednať vec by došlo k hrubému narušeniu ústavného práva žalobcu na nezávislý a nestranný súd. Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhoví, ani jednej zo strán nehrozí žiadna ujma, pretože každá z nich bude mať šancu preukázať svoj nárok v novom súdnom procese. Naopak, ak ústavnej sťažnosti vyhoví, zmarí tak nádej žalobcu na spravodlivý proces. Preto je žalobca toho názoru, že ústavnej sťažnosti by nemalo byť vyhovené.

14. Z vyjadrenia podpredsedu okresného súdu sp. zn. 1SprS/143/2023 zo 7. augusta 2023 doručeného ústavnému súdu 14. augusta 2023 vyplýva v súvislosti s námietkami sťažovateľky, podľa ktorých po vyhlásení štandardného meritórneho rozsudku bol tento v písomnom vyhotovení svojvoľne kvalifikovaný ako rozsudok pre zmeškanie bez splnenia zákonných podmienok a o zrušení rozsudku pre zmeškanie sa rozhodlo v rozpore s ustanovením § 281 CSP, že okresný súd s týmito námietkami nesúhlasí.

14.1. Podľa názoru okresného súdu nedošlo k „svojvoľnému“ kvalifikovaniu rozsudku ako rozsudku pre zmeškanie, keďže uvedená skutočnosť vyplýva priamo z odôvodnenia rozsudku. Sudca pri vyhlásení rozsudku pre zmeškanie nemusí vysloviť, že ide o rozsudok pre zmeškanie, keď táto skutočnosť následne vyplýva z odôvodnenia rozsudku.

14.2. Okresný súd sa stotožňuje s tvrdením sťažovateľky, že na vydanie rozsudku pre zmeškanie neboli splnené zákonné podmienky. Práve nesplnenie zákonných podmienok bolo dôvodom, pre ktorý bol rozsudok pre zmeškanie zrušený uznesením okresného súdu z 21. marca 2023. Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Obdo/53/2020 zo 14. decembra 2020 vyplýva, že nie je možné opomenúť skutočnosť, podľa ktorej v konaní bolo vydané nezákonné rozhodnutie a je

potrebné vykonať nápravu v rámci možností súdu, lebo v opačnom prípade by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.3. Podľa názoru okresného súdu v odôvodnení uznesenia o zrušení rozsudku pre zmeškanie je dostatočne zargumentované, že lehota na podanie sťažnosti bola zachovaná, keď žalobca sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel až zo štúdia spisu, pričom neúčast' na pojednávaní (zmeškanie pojednávania) zdôvodnil tým, že sa o ňom nedozvedel (keďže mu skutočne nebolo oznámené konanie pojednávania). Takýto dôvod bol uznaný ako ospravedlniteľný s poukazom na stav a priebeh konania, keď na pojednávaní bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, na ktorý žalobca nemohol ani pomýšľať so zreteľom na druh podanej žaloby a jeho postavenie spotrebiteľa v ňom. Rozsudok pre zmeškanie pritom obsahoval nesprávne poučenie vzhľadom na odôvodnenie, podľa ktorého ide o rozsudok pre zmeškanie.

14.4. Vzhľadom na uvedené podpredseda okresného súdu považuje ústavnú sťažnosť za nedôvodnú a žiada, aby jej nebolo vyhovené. Zároveň súhlasí s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania, od ktorého nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

15. Z repliky sťažovateľky z 24. augusta 2023 vyplýva, že sťažovateľka zaujíma stanovisko tak k vyjadreniu žalobcu ako zúčastnenej osoby z 26. júla 2023, ako aj k vyjadreniu podpredsedu okresného súdu zo 7. augusta 2023.

15.1. Podľa názoru sťažovateľky okresný súd ignoruje, resp. bagatelizuje priebeh pojednávania zachytený v zápisnici. Zo zápisnice celkom jednoznačne vyplýva, že nešlo o pojednávanie, na ktorom sa rozhodovalo kontumačne. V prípade kontumačného rozsudku totiž súd vec meritórne neprejednáva, ale ani nevykonáva dokazovanie. Namiesto toho skúma, či sú splnené podmienky na vyhlásenie kontumačného rozsudku, a túto skutočnosť spravidla aj uvedie vo výroku, prípadne spomenie v odôvodnení zachytenom vo zvukovom zázname. Nič také sa však v zápisnici (ale ani vo zvukovom zázname) nekonštatuje. Navyše platí, že rozhodnutie vyhotovila iná sudkyňa než sudca, ktorý vo veci rozhodol, v dôsledku čoho naozaj nemôže byť rozhodujúce zjavne nesprávne písomné odôvodnenie rozsudku. Rozhodujúci je skutočný priebeh pojednávania, na ktorom bol rozsudok vyhlásený. Ak okresný súd tvrdí, že išlo o rozsudok pre zmeškanie, mal aspoň jedným argumentom (na základe vyjadrenia sudkyne, ktorá rozsudok vyhotovovala) vysvetliť, z akého dôvodu sa v čase vyhotovovania rozsudku relevantne domnievala, že išlo o rozsudok pre zmeškanie. V opačnom prípade treba argumenty okresného súdu odmietnuť ako účelové.

15.2. Pri doručovaní rozsudku (vrátane rozsudku pre zmeškanie) platí navyše fikcia doručenia podľa § 111 ods. 3 CSP. Ak by okresný súd lehotu na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie vyhodnotil správne, vysvetlil by, z akého dôvodu neprihliadol na fikciu doručenia. Uznesenie o zrušení rozsudku pre zmeškanie však *ad absurdum* odôvodnil tým, že lehota je zachovaná, lebo žalobca sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel až zo štúdia spisu. Okresný súd pritom opomína, že žalobca sa o pojednávaní a o rozsudku pre zmeškanie nedozvedel iba preto, že si neprevzal poštové zásielky, ktoré mu boli zaslané v zmysle príslušných predpisov na adresu jeho právneho zástupcu. Takýto dôvod nie je bez ďalšieho ospravedlniteľným dôvodom zmeškania pojednávania alebo nedoručenia rozhodnutia. V návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nebola spomenutá žiadna významná okolnosť, ktorá by právnenému zástupcovi žalobcu bránila prevziať si zásielku na adrese sídla. Žalobca namietal iba to, že okresný súd mu doručoval zásielku

s predvolaním na nesprávnu adresu. Túto skutočnosť však popiera odsek 4 rozsudku, z ktorého vyplýva, že okresný súd doručoval na správnu adresu sídla.

15.3. Pri zrušení rozsudku pre zmeškanie mal okresný súd navyše údajne správne postupovať na základe čl. 4 CSP. Ten sa však aplikuje iba vtedy, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona. V danom prípade sa však návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie dal rozhodnúť podľa existujúcej procesnej úpravy, na základe ktorej okresný súd mal takýto oneskorene podaný návrh odmietnuť.

15.4. Z vyjadrenia žalobcu vyplýva, že jeho právny zástupca je už v súčasnosti neaktívny a nevykonáva činnosť (pričom zjavne ani nepreberá poštové zásielky). Nemá dokonca ani štatutára. Uvedenú skutočnosť však dosiaľ do súdneho konania neoznámil. Napriek tomu však namieta, že okresný súd mal jeho právnomu zástupcovi doručovať predvolanie na pojednávanie mailom, keďže predtým komunikoval elektronicky. Na túto námietku by bolo možné prihliadať iba vtedy, ak by boli splnené podmienky podľa § 105 ods. 2 CSP. Všeobecný súd totiž nemá zákonnú povinnosť zasielať strane nedoručené predvolanie na pojednávanie z vlastnej iniciatívy, ale iba na jej žiadosť, ktorá však doručená nebola. V danom prípade pritom právny zástupca žalobcu pôsobil aj ako zástupca pre doručovanie, pričom na svojom webovom sídle www.asbk.sk sa hlási k profesionálnej schopnosti zastupovať klientov bánk na súde. Z tohto dôvodu treba jeho konanie hodnotiť podľa čl. 11 ods. 3 CSP.

15.5. Sťažovateľka súhlasí s upustením od súdneho pojednávania.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanoveným zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

18. Podľa § 219 ods. 4 CSP len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

19. Podľa § 224 CSP súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave súd vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania.

20. Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu. Právo na súdnu a inú právnu ochranu poskytuje ústava každému právu, ktoré je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravené a ktorého sa zákonom ustanoveným postupom možno domáhať na súdnom alebo inom orgáne Slovenskej republiky. Poskytnutie práva na súdnu alebo inú právnu ochranu nie je možné obmedziť iba na základné práva a slobody tak, ako sú uvedené v druhej hlave ústavy. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať

pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/94).

21. Podľa názoru ústavného súdu treba súhlasiť s námietkou sťažovateľky, podľa ktorej po vyhlásení štandardného meritórneho rozsudku v rámci písomného vyhotovenia bol tento (iným sudcom, než ktorý vo veci konal a rozhodol) nesprávne kvalifikovaný ako rozsudok pre zmeškanie, aj keď rozsudok nebol vyhlásený ako rozsudok pre zmeškanie.

22. Vzhľadom na skutočnosť, že o priebehu pojednávania okresného súdu konaného 5. marca 2018 nie je k dispozícii zvukový záznam, treba za smerodajnú považovať zápisnicu o pojednávaní okresného súdu sp. zn. 2C/285/2014 z 5. marca 2018. Z obsahu tejto zápisnice nevyplývajú ani najmenešie pochybnosti o tom, že došlo k vykonaniu štandardného pojednávania, na ktorom právny zástupca sťažovateľky predniesol jej obranu proti podanej žalobe, okresný súd vykonal dokazovanie čítaním listinných dôkazov a bolo vydané uznesenie, ktorým bolo dokazovanie vyhlásené za skončené. Napokon bol vyhlásený rozsudok, ktorým bola žaloba žalobcu v plnom rozsahu zamietnutá.

23. Obsah zápisnice v nijakom ohľade (ani len) nenaznačuje, že by vyhlásený rozsudok mal byť rozsudkom pre zmeškanie. Platí to o to viac, že sťažovateľka ako žalovaná návrh na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie nepodala a rozsudkom pre zmeškanie sa rozhodlo v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa. Napriek týmto skutočnostiam z písomného vyhotovenia rozsudku vyplýva, že má ísť o rozsudok pre zmeškanie, čo znamená, že písomné vyhotovenie rozsudku nie je v súlade s vyhláseným rozsudkom, hoci okresný súd bol vyhláseným rozsudkom viazaný.

24. Na základe dosiaľ uvedeného treba dospieť k jednoznačnému záveru, podľa ktorého uznesením okresného súdu č. k. 2C/285/2014-154 z 21. marca 2023 o zrušení rozsudku pre zmeškanie bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu). Keďže rozsudok okresného súdu sp. zn. 2C/285/2014 z 5. marca 2018 nebol v skutočnosti vyhlásený ako rozsudok pre zmeškanie (teda nebol rozsudkom pre zmeškanie), neprichádzalo ani do úvahy zrušiť ho postupom podľa § 281 ods. 1 CSP.

25. Podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. a) a b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavný súd uznesenie okresného súdu č. k. 2C/285/2014-154 z 21. marca 2023 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

26. S poukazom na ustanovenie § 224 CSP (pozri bod 23) bude v ďalšom úlohou okresného súdu vychádzať z právneho názoru, podľa ktorého *«Právny pojem „iná nesprávnosť“ je relatívne neurčitý, je však potrebné ho vykladať tak, že ide o nesprávnosť podobnej povahy ako chyba v písaní alebo počítaní, ktorá je následkom náhleho a okamžitého zlyhania duševnej či mechanickej činnosti osoby, ktorá rozsudok vyhlasovala alebo vyhotovovala a ktoré sú úplne zjavné. Tieto pochybenia sa môžu zreteľne prejaviť napríklad v rozpore výroku rozsudku a jeho odôvodnenia, v rozpore vyhláseného znenia výroku rozsudku zachyteného v zápisnici a výroku v jeho písomnom vyhotovení alebo viditeľných chýb spôsobených mechanicou činnosťou, napríklad preklepom.»*

(Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol. Civilný sporový poriadok – Komentár, Nakladateľstvá C. H. BECK, 2016, s. 824). V súlade s týmto právnym názorom bude jeho úlohou vydať opravné uznesenie, ktorým písomné vyhotovenie rozsudku sp. zn. 2C/285/2014 z 5. marca 2018 uvedie do súladu s jeho vyhláseným znením. Tu treba poznamenať, že všeobecný súd postupuje podľa § 224 CSP aj bez návrhu.

V. Rozhodnutie o náhrade trov

27. Za tri úkony právnej služby poskytnutej advokátom v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, ústavná sťažnosť a replika na vyjadrenia žalobcu a okresného súdu) patrí odmena vo výške trikrát po 208,67 eur, ako aj tri režijné paušály po 12,52 eur, čo predstavuje sumu 663,57 eur. Patrí napokon aj daň z pridanej hodnoty v sume 132,71 eur. Celková výška náhrady trov predstavuje tak čiastku 796,28 eur, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2024

Peter Molnár
predseda senátu